

**Република Србија
Општина Жабари**

УПУТСТВО

**ЗА ПРИПРЕМУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ
ЖАБАРИ ЗА 2023. ГОДИНУ И ПРОЈЕКЦИЈА
ЗА 2024. И 2025. ГОДИНУ**

**јул, 2022. године
Жабари**

ПОШТОВАНИ КОРИСНИЦИ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ЖАБАРИ

На основу члана 31. став 1. тачка 2. подтачка 1., члана 36. и 40. и 41. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013 и 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019), Општинска управа Жабари - Одељење за буџет и финансије, доставља Вам **Упутство за припрему Одлуке о буџету општине Жабари за 2023. годину и пројекција за 2024. и 2025. годину.**

Ово упутство израђено је на основу важећег Закона о буџетском систему, Закона о финансирању локалне самоуправе, Фискалне стратегије за 2022. годину са пројекцијама за 2023. и 2024. годину и Упутства за израду Одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекције за 2024. и 2025. годину.

Упутство које вам достављамо у прилогу, садржи основне економске претпоставке, смернице и параметре на основу којих сте у обавези да израдите Предлог финансијског плана за 2023. годину и наредне две фискалне године. Корисници буџетских средстава су у обавези, да доставе предлоге финансијског плана, усвојен од надлежних органа, на основу система јединствене буџетске класификације са детаљним образложењем и описом расхода и издатака и са наведеним правним основом, као и изворе финансирања. Предлог се доставља у писаном облику, потписан од стране директора и оверен печатом.

Подсећања ради, почевши од доношења буџета за 2015. годину, све локалне самоуправе и корисници буџетских средстава су у обавези да своје финансијске планове планирају у складу са **програмском методологијом**, члан 112. Закона о буџетском систему. У складу са чланом 28. Закона о буџетском систему образложење одлуке о буџету садржи, између осталог, програмске информације које чине описи програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду, као и **показатеље учинака за праћење постизања наведених циљева.**

Према буџетском календару, члан 31. Закона о буџетском систему, **рок** за достављање предлога финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије је **01. септембар 2022. године.**

Правни основ

Поступак припреме и доношења буџета локалне власти уређен је Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, , 93/2012, 62/2013 и 63/2013-испр.и 108/2013,142/14,68/15,103/15, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020 и 118/2021).

На основу члана 31. став 1. тачка 2) и члана 40. Закона о буџетском систему, локални орган управе надлежан за финансије доставља Упутство за припрему нацрта буџета локалне власти и обавештава директне кориснике буџетских средстава о основним економским претпоставкама и смерницама за припрему буџета.

Израда упутства за припрему буџета везује се за доношење Фискалне стратегије Републике Србије и Упутства за припрему одлука о буџету локалне власти, коју према

буџетском календару, министар финансија треба да достави локалној власти до 05. јула текуће године за наредну годину.

Влада РС усвојила је фискалну стратегију за 2023. годину са пројекцијама за 2024. и 2025. годину, која је основа за планирање буџета за наредну годину. Министарство финансија доставило је Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекција за 2024. и 2025. годину.

На основу горе поменутог упутства служба за буџет и финансије ради Упутство за припрему одлуке о буџету општине Жабари за 2023. годину.

Упутство за припрему буџета општине Жабари за 2023. годину садржи:

- 1) основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета општине Жабари за 2023. годину,
- 2) доношење одлуке о локалним комуналним таксама за 2023. годину
- 3) планирана политика јавних прихода и примања и расхода и издатака општине Жабари у 2023. години
- 4) процену прихода и примања и расхода и издатака за 2023. годину и наредне две фискалне године,
- 5) обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета за 2023. годину са пројекцијама за 2024. и 2025. годину,
- 6) смернице за припрему финансијских планова корисника средстава буџета
- 7) родно буџетирање
- 8) садржај предлога финансијског плана корисника
- 9) поступак и динамику припреме буџета општине Жабари за 2023. годину

Чланом 41. Закона о буџетском систему дефинисано је да су индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

Директни корисници обавезни су да, у складу са смерницама и роковима, траже од индиректних корисника за које су одговорни, да доставе податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног буџетског корисника. Истим чланом је предвиђено и да локални орган управе надлежан за финансије може да тражи непосредно од индиректних буџетских корисника податке о финансирању.

У наредном делу текста, дајемо основне смернице које су значајне за израду буџета општине Жабари за 2023. годину и израду финансијских планова буџетских корисника.

ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ОПШТИНЕ ЖАБАРИ ЗА 2023. ГОДИНУ

Фискална стратегија за 2023. годину са пројекцијама за 2024. годину и 2025. годину, као и Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекције за 2024. и 2025. годину пружају основне смернице за припрему финансијских планова буџетских корисника.

Фискална стратегија је документ средњорочног планирања буџета у који су укључене средњорочне анализе и пројекције републичког буџета, буџета општина и градова и ванбуџетских фондова и саставни је део планирања буџета за сваку наредну годину.

Глобална криза која је погодила светску економију као последица постојеће пандемије корона вируса тако и новонасталом ситуацијом везаном за енергетску кризу изазвану ратом у Украјини, неминовно се одразила и на привреду Србије. Међутим, достигнута фискална равнотежа и ценовна и финансијска стабилност у претходном периоду омогућиле су креирање свеобухватног економског пакета подршке привреди и становништву чиме је очувана макроекономска стабилност и створене основе за убрзани опоравак. Истовремено, успешан процес имунизације становништва, уз обезбеђену доступност вакцина свим старосним групама, у значајној мери утиче на побољшање епидемиолошке ситуације и постепено попуштање рестриктивних мера. На тај начин стварају се предуслови и за потпуни опоравак појединих услужних делатности које су највише биле погођене епидемијом попут туризма, угоститељства, забавних и рекреативних услуга, али и за додатно убрзање раста осталих делова привреде, а посебно индустрије и грађевинарства. Мере које у свом фокусу имају ублажавање последица епидемије остају приоритет креатора економске политике и у наредном периоду. Поред тога, напори су усмерени на интензивирање реформских процеса, како би се обезбедио континуитет побољшања привредног окружења, напретка на међународним листама конкурентности и даљег подизања кредитног рејтинга земље. Како би се подржао економски раст и осигурао одрживији и еколошки прихватљивији развој један од приоритета Владе биће и имплементација зелених пројеката и подршка програму зеленог раста. Такође, опоравак економија наших најзначајних спољнотрговинских партнера предвиђен за наредну годину позитивно ће се одразити и на домаћу привреду те се под утицајем ових фактора раст БДП Србије у 2023. години пројектује на 4%. Услед дејства привремених фактора инфлација ће се у наредном једногодишњем периоду кретати око циљане вредности.

	ПРОЦЕНА	ПРОЈЕКЦИЈА		
	2022.година	2023.година	2024.година	2025.година
БДП, млрд РСД	6.904,40	7.465,20	8.023,00	8.650,70
Стопа номиналног раста БДП,%	10,1	8,1	7,5	7,8
Стопа реалног раста БДП, %	3,5	4,0	4,0	4,5
Инфлација, просек периода %	9,2	5,3	3,0	3,0

**Извор: Унутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекција за 2024. и 2025. годину*

Локалне самоуправе су у обавези да реално планира своје приходе, при чему укупан раст прихода не сме бити већи од номиналног раста БДП (пројектовани номинални раст у 2023. години од 8,1%) Приликом планирања прихода у обавези смо да кренемо од остварења за три квартала у 2022. години и њихове процене за задњи квартал те године, то претставља основ за примену горе наведених макроекономских параметара, односно основ за њихово увећање. При чему укупан раст прихода не сме да буде већи од номиналног раста БДП. Изузетно, локална власт може планирати већи обим прихода, с тим што је у том случају дужна да у образложењу одлуке о буџету наведе разлоге за такво поступање, као и да образложи параметре (кретање запослености, просечне зараде, очекиване инвестиционе активности, промене у степену наплате пореза на имовину итд.) коришћене за пројекцију таквих прихода. Предлажемо свим директним, индиректним и осталим корисницима буџета да своје расходе планирају крајње рационално, посматрајући

динамику досадашње наплате прихода, потребно је крајње реално приступити планирању свих врста расхода.

ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ЛОКЛАНИМ КОМУНАЛНИМ ТАКСАМА ЗА 2023. ГОДИНУ

Чланом 7. Закона о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13, 125/14, 95/15, 83/16, 91/16, 104/16, 96/17, 89/18, 95/18, 86/19, 126/20 и 111/21 - у даљем тексту: Закон) прописано је да начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада утврђује скупштина јединице локалне самоуправе својом одлуком, у складу са законом, као и да се доноси након одржавања јавне расправе, а може се мењати највише једанпут годишње, и то у поступку утврђивања буџета јединице локалне самоуправе за наредну годину.

С тим у вези када је у питању подношење захтева за добијање сагласности за утврђивање локалне комуналне таксе за истицање фирме на пословном простору (фирмарина) у износу већем од оног који је прописан чланом 15а Закона о финансирању локалне самоуправе, указујемо да јединице локалне самоуправе могу поднети захтев за добијање сагласности за утврђивање већег износа фирмарине све до окончања поступка утврђивања буџета за наредну годину, тј. до усвајања Одлуке о буџету за наредну годину од стране скупштине локалне власти.

Такође, приликом утврђивања фирмарине, јединице локалне самоуправе треба да се везују за правно лице, а не за пословни простор и то на годишњем нивоу. Наведено значи да независно од тога на колико је објекта истакнута фирма, укупна годишња фирмарина за одређено правно лице не може бити већа од максимума који је прописан чланом 15а за категорију којој то правно лице припада.

Одредбом члана 15в Закона о финансирању локалне самоуправе прописано је да се највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина усклађују годишње, са годишњим индексом потрошачких цена који објављује републички орган надлежан за послове статистике. Највише износе локалне комуналне таксе, усклађене са годишњим индексом потрошачких цена утврђује Влада, сагласно члану 15в став 4. Закона, а исти се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”. Још једном указујемо да локална комунална такса за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина, мора бити усклађена са чланом 7. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09...41/18, 87/18, 23/19 и 128/20), односно са Правилником о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима („Службени гласник РС”, бр. 40/12...70/18, 95/18, 104/18, 93/19, 2/20, 64/21), донетим на основу члана 7. став 2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, тако да је потребно ускладити врсте возила са наведеним законом и правилником, а висину комуналне таксе за та возила утврдити у оквиру усклађених највиших износа ове локалне комуналне таксе, како би полицијске управе без проблема вршиле наплату овог локалног јавног прихода.

Имајући у виду да према члану 32. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, број 129/07, 83/14 - др.закон, 101/16 - др.закон, 47/18 и 111/21) скупштина јединице локалне самоуправе, у складу са законом, између осталог, утврђује стопе изворних прихода, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада, јединице локалне самоуправе су у обавези да, приликом одређивања висине локалних

комуналних такси, имају у виду члан 91. Устава Републике Србије, према коме се обавеза плаћања пореза и других дажбина заснива на економској моћи обвезника. У складу са тим, јединице локалне самоуправе су у обавези да одреде висину локалних комуналних такси која неће угрозити нормално функционисање обвезника. Такође, актом којим се утврђују локалне комуналне таксе не може се прописивати таксени основ, односно проширивати предмет таксене обавезе утврђене законом, с обзиром да би то за последицу имало неусклађеност одлуке са Уставом и законом.

ПЛАНИРАНА ПОЛИТИКА ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА ОПШТИНЕ ЖАБАРИ У 2023. ГОДИНИ

И у току 2023. године општина Жабари ће обављати изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којима се регулише ова област.

Сходно наведеном, активности општина Жабари у 2023. и наредне две фискалне године биће усмерене на следеће послове регулисане чланом 15. Статута општине Жабари (Сл. гласник општине Жабари број:1/2019):

- 1) доноси свој статут, буџет и завршни рачун, просторни и урбанистички план и програм развоја, као и стратешке планове и програме локалног економског развоја;
- 2) уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, локални превоз, коришћење грађевинског земљишта и пословног простора;
- 3) стара се о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица и других јавних објеката;
- 4) стара се о задовољавању потреба грађана у области просвете (предшколско васпитање и образовање и основно и средње образовање и васпитање), научноистраживачке и иновационе делатности, културе, здравствене и социјалне заштите, дечје заштите, спорта и физичке културе;
- 5) обезбеђује остваривање посебних потреба особа са инвалидитетом и заштиту права осетљивих група;
- 6) стара се о развоју и унапређењу туризма, занатства, угоститељства и трговине;
- 7) доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања;
- 8) стара се о заштити животне средине, заштити од елементарних и других непогода, заштити културних добара од значаја;
- 9) стара се о заштити, унапређењу и коришћењу пољопривредног земљишта и спроводи политику руралног развоја;
- 10) стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, родној равноправности, као и о јавном информисању у Општини;
- 11) образује и уређује организацију и рад органа, организација и служби;
- 12) утврђује симболе Општине и њихову употребу;
- 13) управља општинском имовином и утврђује стопе изворних прихода, као и висину локалних такси;
- 14) прописује прекршаје за повреде општинских прописа;
- 15) обавља и друге послове од локалног значаја одређене законом, као и послове од непосредног интереса за грађане, у складу са Уставом, законом и овим статутом.

У складу са уставно-правним поретком, општина Жабари ће обављати поверене и пренесене послове из области:

- државне управе;
- социјалне заштите;
- здравствене заштите;
- предшколског, основног и средњег образовања;
- екологије и очувања животне средине;
- рада инспекцијских служби и сл.

Основа буџетске политике општине јесте извршавање свих законских обавеза и задатака који се односе на локалну управу, ефикасније коришћење расположивих финансијских ресурса, а све у циљу задовољавања потреба грађана.

ПРОЦЕНА ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА ЗА 2023. ГОДИНУ И НАРЕДНЕ ДВЕ ГОДИНЕ

Полазна основа за планирање обима буџета за 2023. годину су планирани приходи и примања, као и планирани расходи и издаци из Одлуке о другој измени и допуни Одлуке о буџету општине Жабари за 2022. годину.

У складу са подацима о реализацији прихода у претходним годинама, планираним приходима и примањима из Одлуке о другој измени и допуни Одлуке о буџету општине Жабари за 2022. годину, као и параметрима датим у Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2023. годину и пројекција за 2024. и 2025. годину израђена је пројекција буџетских прихода и примања буџета општине за 2023. годину.

Табела-Пројекција прихода и примања буџета у периоду од 2023. до 2025. године

ЕКОН. КЛАС.	ВРСТА ПРИХОДА	ПЛАН	ПРОЈЕКЦИЈА		
		2022.	2023.	2024.	2025.
711000	Порези на доходак, добит и кап. добитке	75.400.000	86.736.383	93.241.612	100.514.458
713000	Порез на имовину	39.200.000	122.089.885	131.246.626	141.483.863
714000	Порези на добра и услуге	11.400.000	9.033.599	9.711.119	10.468.586
716000 и 719000	Други порези	5.300.000	5.142.980	5.528.703	5.959.942
731000	Донације	0	0	0	0
733200	Донације и помоћи од међународних организација	0	0	0	0
733000	Трансфери од других нивоа власти	186.384.000	211.429.639	227.286.862	245.015.238
741000	Приходи од имовине	2.600.000	1.295.055	1.392.184	1.500.774
742000	Приходи од продаје добара и услуга	6.120.000	4.572.095	4.915.002	5.298.372

743000	Новчане казне и одузета имов.корист	4.100.000	4.259.546	4.579.012	4.936.175
744000	Добровољни трансф. од физ. и прав. лица	300.000	45.359	48.761	52.564
745000	Мешовити и неодређени приходи	600.000	1.302.193	1.399.857	1.509.046
770000	Меморандумска ставка за рефундацију прихода	0	0	0	0
811000	Примања од продаје непокретности	100.000	0	0	0
813000	Примања од продаје осталих основних средстава	100.000	0	0	0
840000	Примања од продаје природне имовине	0	0	0	0
921000	Прим. од прод. домаћ.финан. имовине	0	0	0	0
	УКУПНО ОСТВАРЕНА СРЕДСТВА БЕЗ -пренета неутрошена средства	331.604.000	445.906.733	479.349.738	516.739.017

Потребно је напоменути да у наведену процену средстава за 2023. нису укључена очекивана неутрошена средства- суфицит, као и за 2024. и 2025. годину нису укључени: неутрошена средства из претходних година, приходи од донација, као ни евентуални наменски трансфери од надлежних Министарства, а према објављеним конкурсима. Такође, у пројекцији прихода за 2023. и наредне две године **нису** укључени приходи буџетских корисника из других извора (сопствени приходи), али се обавезују буџетски корисници да усвајени финансијски планови који се буду достављали, морају исказати и приходи из других извора, као и намена њиховог коришћења.

У протеклом периоду формирала су се значајна неутрошена средства која се углавном пребацују у наредни период. Уколико би, дошло до пада ликвидности и слабије наплате текућих прихода, може доћи до убрзаног трошења ових средстава и повећања фискалног дефицита. Иако утиче на укупан ниво дефицита овако генерисан део фискалног резултата не утиче на ниво јавног дуга у тренутку његовог стварања, али може неповољно да делује на ниво ликвидности у будућности и ствара у некој мери погрешну слику о стању јавних финансија. Из наведених разлога, у пројекцији за 2023-2025. године приказани су само текући приходи и примања.

Када су у питању расходи и издаци, рестриктивни приступ планирању, односно финансирање јавне потрошње намеће потребу одређивања приоритета како у случају недостатка средстава не би дошло до угрожавања основних функција буџетског корисника. То изискује висок степен одговорности буџетских корисника за правилно и рационално распоређивање средстава по активностима и пројектима, односно програмима које реализују.

Раздео	Опис	План за 2022.год.	Пројекција за		
			2023. год.	2024. год.	2025.год.
1.	Скупштина општине	16.572.438,00	20.214.686,58	21.730.788,07	23.425.789,54
2.	Председник општине	12.840.174,00	15.662.155,02	16.836.816,64	18.150.088,34
3.	Општинско веће	13.850.350,00	16.894.344,95	18.161.420,82	19.578.011,64
4.	Општинско правобранилаштво	2.868.438,00	3.498.856,06	3.761.270,26	4.054.649,35
5.	Општинска управа	319.432.600,00	389.636.690,20	418.859.441,96	451.530.478,44
	Укупно:	365.564.000,00	445.906.732,80	479.349.737,76	516.739.017,31

Раздео	Опис	План за 2022.год.	Пројекција за		
			2023. год.	2024. год.	2025.год.
5	Општинска управа без индиректних корисника	215.712.825,00	263.121.644,96	282.855.768,33	304.918.518,26
5	Центар за социјални рад Жабари	9.400.000,00	11.465.908,26	12.325.851,38	13.287.267,79
5	Спортски савез општине Жабари	10.700.000,00	13.051.618,98	14.030.490,40	15.124.868,66
5	Основне школе	20.100.000,00	24.517.527,24	26.356.341,79	28.412.136,45
5	ОШ "Дуде Јовић" Жабари	18.040.000,00	22.004.785,65	23.655.144,57	25.500.245,85
5	ОШ" Херој Роса Трифуновић" Александровац	12.374.000,00	15.093.526,47	16.225.540,96	17.491.133,15
5	Месне заједнице	13.506.125,00	16.474.467,05	17.710.052,08	19.091.436,14
5	Установе културе	24.931.400,00	30.410.760,14	32.691.567,15	35.241.509,38
5	Центар за културу "Војислав Илић-Млађи" Жабари	8.374.850,00	10.215.453,38	10.981.612,39	11.838.178,16
5	Народна библиотеке „ Проф.др Александар Ивић“ Жабари	4.040.850,00	4.928.937,81	5.298.608,14	5.711.899,58
5	Предшколска уставнова "Моравски цвет" Жабари	23.472.250,00	28.630.921,83	30.778.240,97	33.178.943,77
5	Туристичка организација општине Жабари	1.610.000,00	1.963.841,73	2.111.129,86	2.275.797,99
	Укупно:	319.432.600,00	389.636.690,20	418.859.441,97	451.530.478,44

Буџетски корисници јавних средстава су дужни да се при изради прдлога финансијских планова придржавају датог обима у табели.

Уколико постоји потреба за већим обимом средстава у односу на дате у претходној табели, буџетски корисници своје предлоге финансијских планова исказују као додатна средства кроз посебан образац за припрему програмског буџета.

Сваки корисник буџетских средстава је обавезан да на четвртом нивоу економске класификације сачини писано образложење за план, односно списак активности у циљу да се обезбеде оптимални услови за функционално обављање делатности. Списак мера по приоритетима да садржи опис активности и процењену вредност те активности. Финансијски план мора да садржи и изворе финансирања.

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА

Приликом планирања предлога финансијског плана треба имати у виду следеће параметре:

Група конта 41- Средства за плате задржана су на нивоу средстава планираних Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину, а евентуална корекција износа планираних средстава за плате извршиће се у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, измена и допуна Закона о буџетском систему и процене потребних средстава за расходе за запослене за 2023. годину. Средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених.

Плате запослених у јавном сектору уређене су Законом о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 18/16, 108/16, 113/17, 95/18, 86/19, 157/20 и 123/21). Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су и у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/01, 62/06...113/17 - др.закон), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС”, бр. 44/08 - пречишћен текст, 2/12, 113/17-др.закон и 23/18, 95/18 - др. закон, 86/19 - др.закон, 157/20 - др.закон и 123/21 - др.закон). Приликом обрачуна и исплате плата за запослене у предшколским установама и другим јавним службама (установе културе) примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01... 157/20 - др.закон, 19/21, 48/21 и 123/21 - др.закон).

Приликом обрачуна и исплате плата запослених код корисника буџета локалне власти примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије, до почетка примене одредаба Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

Уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2023. годину и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на начин како је наведено, министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним ограничењем.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2023. години не треба планирати обрачун и исплату поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење) осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2022. години и новчаних честитки за децу запослених. Такође, у 2023. години не могу се исплаћивати запосленима код директних и индиректних корисника буџетских средстава локалне власти, награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса.

Остале економске класификације у оквиру групе 41 - Расходи за запослене, планирати крајње рестриктивно.

Посебно наглашавамо да се може десити да дође до измена одређених прописа, првенствено евентуална корекција износа планираних средстава за плате, који би изазвали промене у пројекцији буџета за наредну годину, што може да има за резултат и измене у предложеном обиму средстава.

Групу конта 42- Коришћење роба и услуга треба планирати реално, водећи рачуна да се не угрози извршење сталних трошкова.

Групу конта 45 - Субвенције – Неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције, с обзиром на то да мере фискалне консолидације подразумевају рационално коришћење средстава субвенција.

Групу конта 48 - Приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 - Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

Група конта 425 - Текуће поправке и одржавање - Ове трошкове треба планирати по приоритетима, водећи при томе рачуна да издатке за текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме, којима се чува употребана вредност истих (нпр. молерски радови, зидарски радови, поправке електричне и електронске опреме, замена санитарија и сл.), планирају на конту 425, а не на групи конта 51, 52 и 54 – Капитално одржавање.

Група конта 5 - Ради ефикаснијег планирања и припреме, поступајући у складу са законским одредбама, корисници буџетских средстава дужни су да органу надлежном за послове финансија доставе планиране капиталне пројекте за буџетску и наредне две године. Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које је саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса. Капитални пројекти планирају се и укључују у буџет у складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Службени гласник РС”, бр. 51/19).

Приликом планирања и реализације капиталних пројекта јединице локалне самоуправе треба увек да имају у виду периода који је потребан за реализацију пројекта и динамике плаћања који прати исти, те да сходно наведеном размотре могућност вишегодишњег финансирања истих, а у циљу спречавања оптерећења буџета. Такође, приликом приказивања издатака за капиталне пројекте у буџету за 2023. годину и наредне две године, потребно је приказати не само оне капиталне пројекте који ће бити започети и реализовани у 2023. години, већ и оне који су започети у претходним годинама а чија је реализација у току и при томе навести све релевантне податке везане за исте (годину почетка финансирања, годину завршетка финансирања, укупну вредност пројекта, изворе финансирања, тј. приходе из буџета, трансфере од других нивоа власти итд.).

Приликом израде **НАЦРТА ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПТШИНЕ ЖАБАРИ за 2023. годину**, утврђени обим средстава, односно укупни износ расхода и издатака буџетских корисника може се кориговати, имајући у виду епидемиолошку ситуацију

проузроковану ширењем болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, као и обавезу државе, а самим тим и локалних самоуправа да финасирају пре свега трошкове везане за очување здравља и живота људи, али исто тако се треба осврнути и на енергетску кризу изазвану ратом у Украјини.

РОДНО БУЦЕТИРАЊЕ

Родно одговорно буџетирање подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности.

Доношењем буџета Републике Србије за 2016. годину започет је процес родно одговорног буџетирања. До 2024. године предвиђено је да се заокружи процес постепеног увођења родно одговорног буџетирања за све буџетске кориснике на свим нивоима власти, сходно члану 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 103/15 и 72/19)

Увођење родно одговорног буџетирања подразумева да буџетски корисници укључе у своје финасијске планове принцип родне равноправности. Корисник буџетских средстава треба да формулише најмање један родно одговорни циљ у оквиру програма за који је одговоран, и у оквиру програмске активности и/или пројекта дефинисаних тим програмом, исказе најмање један родни индикатор који адекватно мери допринос циља унапређења равноправности између мушкараца и жена.

Увођење родно одговорног буџетирања у поступку припреме и доношења буџета за 2023. годину, утврђује се према Плану постепеног увођења родно одговорног буџетирања у поступак припреме и доношења буџета општине Жабари за 2023. годину број: 400-30/2021-01 од 30.03.2021. године, приказаном следећом табелом:

Редни број	Назив буџетског корисника	Назив програма (број и назив програма у складу са униф.стр. буџета ЈЛС утврђеном у 2023. год.
1.	Општинска управа општине Жабари (ОШ “Дуде Јовић” Жабари и ОШ „Херој Роса Трифуновић” Александровац, Центар за социјални рад)	ПРОГРАМ 3. – Локални економски развој ПРОГРАМ 9. - Основно образовање и васпитање ПРОГРАМ 11.-Социјална и дечија заштита
2.	ПУ “Моравски цвет” Жабари	ПРОГРАМ 8. - Предшколско васпитање и образовање

Буџетски корисници подстичу се да у поступку израде програмског буџета кроз програме, програмске активности и пројекте у оквиру своје надлежности, припремају индикаторе/показатеље који се односе на лица, тако да они буду разврстани по полу.

САДРЖАЈ ПРЕДЛОГА ФИНАНСИСКОГ ПЛАНА КОРИСНИКА

Концепт израде предлога финансијског плана за 2023. годину, није се променио у односу на 2022. годину, подсећања ради у наставку дајемо садржај предлога финансијског плана и скрећемо пажњу да се предлог финансијског плана ради за буџетску и **наредне две фискалне године:**

I ОДЛУКА УПРАВНОГ ОДБОРА (Одлука Управног одбора корисника буџетских средстава о усвајању Предлога финансијског плана установе за 2023. годину)

II НАСЛОВНА СТРАНА (требало би да садржи: назив корисника буџетских средстава, назив документа, место, датум)

III САДРЖАЈ (поглавља, наслови, поднаслови, бројеви страница)

IV ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ (навести правни основ, односно прописе на основу којих се доноси предлог финансијског плана, у зависности од делатности којом се корисник буџетских средстава бави)

V ПРЕДЛОГ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2023. ГОДИНУ РАДИТИ ПО МЕТОДУ ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА И НА ОДГОВАРАЈУЋИМ ОБРАСЦИМА

- Табеле-1- Програм,
- Табеле 2- Програмска активност,
- Табеле 3- Пројекат
- Табеле 4 - Захтев за додатна средства-програмска активност/пројекат
- Табеле 5 – Плате и број запослених
- Табеле 6 – Преглед капиталних пројеката за период од 2023-2025. године и писаниог образложења за сваки појединачни захтев.
- **Извештај о учинку програма за првих шест месеци у 2022. години.**

Обавеза је директних и индиректних корисника буџетских средстава да уз предлог финансијског плана за 2023. годину доставе и извештај о учинку програма за период 1.1-30.6.2022. године. Обавеза достављања овог извештаја уведена је 2017. године. Овај извештај треба да послужи за анализу претходног полугодишњег периода и за доношење одлуке за наредну годину. Упутство и образци овог извештаја налазе се на сајту Сталне конференције градова и општина и сајту општине Жабари.

ОПШТИ ДЕО

1. ПРОФИЛ КОРИСНИКА (назив, место, улица и број, шифра, матични број, ПИБ, организациона структура)

-Планиране активности:

а) Планиране текуће активности у 2023. години (кратак опис - назив активности, основна делатност, извод из регистрације делатности...)

б) Планиране активности којима се обезбеђују средства на тржишту у 2023. години (кратак опис)

- Стање основних средстава на дан 31.12.2022. године
- зграде и грађевински објекти (навести садашњу вредност, број и површину просторија у којима се обавља делатност, остале релевантне податке)
- опрема (навести садашњу вредност, од чега се састоји опрема, остале релевантне податке)
- Број радника у сталном радном односу (поред броја радника, укратко навести уколико постоји, мањак/вишак извршиоца, и начине решавања мањкова/вишкова запослених)

2. УКУПНО ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ЗА 2023. ГОДИНУ

2.1. Планирани приходи и примања (навести укупан износ, и по изворима):

- из буџета града _____ динара
- из буџета Републике Србије _____ динара
- из донација _____ динара
- сопствени приходи корисника/установе _____ динара
- остали извори (навести уколико их има) _____ динара
- УКУПНО: _____ динара

2.2. Планирани расходи и издаци (навести укупан износ, и по наменама):

- плате, додаци и накнаде запослених _____ динара
- социјални доприноси на терет послодавца _____ динара
- накнаде у натури _____ динара
- социјална давања запосленима _____ динара
- ... _____ динара
- ... _____ динара
- зграде и грађевински објекти _____ динара
- машине и опрема _____ динара
- ... _____ динара
- УКУПНО: _____ динара

Б) ПОСЕБНИ ДЕО

– Образложење захтева за текуће издатке (навести колико износе укупно планирана средства у оквиру Захтева за текуће издатке, и колико од укупног износа по сваком извору финансирања (из буџета града, сопствених средстава, донација...). Дати објашњење планираних средстава на свакој економској класификацији посебно, наводећи: извор финансирања, правни основ, методологију која је кришћена приликом израчунавања трошкова)

– Образложење захтева за основна средства (сваки захтев детаљно образложити наводећи: извор финансирања, правни основ, назив појединих врста инвестиција, почетак реализације, план набавки и трошења средстава, време завршетка, резултат успешности реализације, процена будућих трошкова који проистичу из рада и одржавања основних средстава по завршетку радова, обавезно достављање предрачуна или понуде на основу које је извршена процена потребних средстава...)

– Образложење захтева за додатна средства – приоритет 1

– Образложење захтева за додатна средства – приоритет 2, итд.

- Остали приходи и примања буџетског корисника у 2023. години

- Полазни елементи за утврђивање обима средстава за плате у 2023. години,
- Обрачун јубиларних награда за 2023. годину (навести број лица).

Упутство за припрему програмског буџета, као и горе наведене табеле могу се преузети на сајту Министарства финансија, на сајту Сталне конференције градова и општина, као и на сајту општине Жабари.

Индиректним и директним корисницима скрећемо пажњу да се више посвете циљевима и индикаторима, како би могао да се мери учинак програма, што је негде била и главна идеја преласка са линиског на програмско буџетирање.

Локална самоуправа је у обавези да приликом израде Одлуке о буџету испоштују све четири класификације које сачињавају стандардни класификациони оквир за буџетски систем: програмска, организациона, функционална, економска и класификација према изворима финансирања.

Индиректни буџетски корисници и директни буџетски корисници дужни су да своје предлоге финансијских планова доставе Одељењу за буџет и финансије општине Жабари, до 01.09.2022. године, у два примерка, како би се могли испоштовати рокови дефинисани чланом 31. Закона о буџетском систему.

ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ПРИПРЕМЕ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ЖАБАРИ ЗА 2023. ГОДИНУ

Припрема и доношење буџета јединица локалне самоуправе дефинисана је чланом 31. Закона о буџетском систему:

- **05. Јул** – министар доставља упутство за припрему одлуке о буџету локалној власти
- **01. Август** – локални орган управе надлежан за финансије доставља упутство за припрему нацрта буџета локалне власти,
- **01. Септембар** – директни корисници средстава буџета локалне власти достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за буџетску и наредне две фискалне године, који садржи извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године,
- **15. Октобар** – локални орган управе надлежни за финансије доставља нацрт одлуке о буџету надлежном извршном органу локалне власти,
- **1. Новембар** – надлежни извршни орган локалне власти доставља предлог одлуке о буџету скупштини локалне власти,
- **20. Децембар** – скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету локалне власти и
- **25. Децембар** – локални орган управе надлежан за финансије доставља министру одлуку о буџету локалне власти.

Број: 400- 81/2022-01
У Жабарима, 25.07.2022. год.

Руководилац одељења за буџет и финансије
Миљена Васић, дипл.економиста

